

Către: Consiliul de Presă al Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. București 41, etajul 4
www.consiliuldepresa.md

De la: Bostan Nicolae, Administrator Autorizat
MD-2043, mun. Chișinău, str. Tudor Strișcă, 8/2, of.121
Tel. + 373 22 83 53 85, Email: bostannicolae1@gmail.com

„24” noiembrie 2025

CERERE

privind examinarea respectării normelor deontologice în materialele publicate pe site-ul
www.crimemoldova.md

A. PREAMBUL:

1. Subsemnatul, Nicolae Bostan, în calitate de administrator autorizat și persoană vizată direct de articolul publicat pe site-ul www.crime-moldova.com, formulez prezenta plângere în temeiul art. 8 din Codul Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova, solicitând examinarea conținutului acestui material din perspectiva respectării normelor etice și profesionale de către autor.
2. Platforma „Crime Moldova cu Julieta Savițchi”, accesibilă la adresa menționată, este prezentată publicului ca un proiect editorial condus de Julieta Savițchi în calitate de redactor-șef și autor de investigații, alături de Anatol Mătășaru, operator video. Autorii descriu conținutul publicat ca rezultat al unei activități de investigație jurnalistică.

B. CIRCUMSTANȚE DE FAPT ȘI DREPT:

3. Stimați membri ai Consiliului de Presă, solicit examinarea conformității cu normele Codului Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova a articolului publicat la data de **19 noiembrie 2025**, de către Julieta Savițchi, intitulat:

„Insolvența în Republica Moldova. De ce a fost huiduită Comisia de disciplină a administratorilor autorizați. Video”, Link: <https://crime-moldova.com/2025/11/19/insolventa-in-republica-moldova-de-ce-a-fost-huiduita-comisia-de-disciplina-a-administratorilor-autorizati-video/>

4. Examinarea este necesară în contextul în care articolul face referiri directe la numele subsemnatului, fiind indispensabil a se verifica dacă, în redactarea și difuzarea acestuia, au fost respectate normele privind echilibrul jurnalistic, verificarea faptelor și separarea faptelor de opinii, oferirea dreptului la replică, astfel cum sunt prevăzute expres în Codul Deontologic al Jurnalistului.

// Încălcarea de către jurnalist a obligației de a evita titlurile senzaționaliste/titlurile care induc publicul în eroare //

5. Titlul: „**Insolvența în Republica Moldova. De ce a fost huiduită Comisia de disciplină a administratorilor autorizați. Video**”, ridică serioase suspiciuni de încălcare a art. 2.10¹ din Codul Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova, care prevede că Jurnalistul pune titluri care corespund conținutului materialului jurnalistic și le evită pe cele senzaționaliste sau care induc publicul în eroare.
6. Utilizarea termenului „huiduită” fără o justificare clară în conținut – consider că Titlul sugerează un eveniment tensionat, conflictual, cu reacții publice sonore („huiduieli”), ceea ce creează o așteptare puternic emoțională. Materialul nu conține asemenea dovezi, ale unor asemenea acțiuni, respectiv, termenul devine manipulator și exagerat, folosit pentru a atrage clickuri. Aceasta contravine cerinței ca titlul să fie „adekvat conținutului”.
7. Mai mult, introducerea elementului „Video” amplifică senzaționalismul. Menționarea explicită a unui video în titlu este o practică frecvent utilizată pentru a capta atenția publicului, dar în contextul unui titlu deja încărcat emoțional poate accentua caracterul senzaționalist. Art. 2.10 interzice acest tip de potențare artificială a interesului public, mai ales dacă înregistrarea nu confirmă susținerile făcute în titlu.
8. Asocierea generalizată între „Insolvența în Republica Moldova” și un incident punctual, pare să lege o întreagă problematică social-economică („Insolvența în Republica Moldova”) de un incident specific („huiduirea Comisiei de disciplină”). **Această structură creează confuzie și poate induce publicul în eroare, sugerând că incidentul reflectă întreaga situație a insolvenței din țară.** Art. 2.10 cere evitarea titlurilor care creează impresii false sau exagerate.

// Încălcarea de către jurnalist a obligației de verificarea faptelor (art. 2.15 – 2.17) și a obligației de separare a faptelor de opinii (art. 2.18. – 2.22) //

9. În continuare, solicit analiza conținutului articolului în raport cu prevederile art. 2.15 – 2.22 din Codul Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova, care reglementează obligația jurnalistului de verifica faptele și de a separa faptele de opinii.
10. Frazele din articol: „*Suntem 198 de familii care am investit în locuințe, dar am rămas pe drumuri. Nicolae Bostan, administratorul de insolvență al unei întreprinderi a inventat o datorie de 100.000 de euro către compania care construia blocul nostru. Iar administrator provizoriu a fost numită soția lui, Tatiana Bostan. Adică banii se mută dintr-un buzunar în altul.*”

„Ne-am plâns la Comisie și chipurile ne-au ascultat. Unul din membri Comisiei, Gheorghe Macovei, mi-a cerut să le aduc certificatul de căsătorie sau dovada că ei dorm împreună. Așa că nu s-a hotărât nimic. Conducerea țării ar trebui să ia atitudine. Unde putem să ne mai plângem?”, a declarat pentru EvZ un protestatar.”

„Tatiana Bostan este de mai mulți ani membră a Comisiei, perioadă în care au fost examinate plângeri pe numele lui Nicolae Bostan. Și Comisia nu a găsit abateri disciplinare.”

„Natalia Onichevici și Tatiana Bostan, un alt membru al Comisiei, sunt membri ai Consiliului de administrare al Moldinsolv. Ele mai fac parte și din Adunarea Generală a Moldinsolv, alături de Nicolae Bostan și Natalia Gârleanu. Nicolae Bostan, Natalia Gârleanu și Natalia Onichevici au fost subiecți ai plângerilor adresate către Comisia de

¹ <https://consiliuldepresa.md/ro/page/codul-deontologic-al-jurnalistului-din-r-moldova>

autorizare și disciplină a administratorilor de insolvență. Care, desigur, nu au depistat abateri disciplinare.”

„Din Consiliul de administrație al UAAM fac parte trei persoane care ar fi afiliate Irinei Selevestru – Natalia Onichevici, Nicolae Bostan și Radu Fortuna.” „Potrivit unor surse din rândul administratorilor, Comisia ar fi controlată într-o oarecare măsură de administratoarea Irina Selevestru...”

11. Acestea ridică multiple probleme din perspectiva verificării faptelor și a separării faptelor de opinii.
12. Astfel, Utilizarea afirmațiilor vagi și insuficient atribuite - formulări precum „ar fi afiliate”, „ar fi controlată într-o oarecare măsură” sugerează o incertitudine majoră, dar jurnalistul nu oferă probe, documente sau declarații verificabile.
13. Valorificarea unor „surse din rândul administratorilor” nu îndeplinește criteriul de două surse independente, prevăzut de art. 2.15.
14. **Este corect și legitim ca jurnalistul să nu dezvăluie identitatea surselor. Problema nu este protejarea sursei, ci lipsa verificării și lipsa transparenței cu privire la gradul de certitudine al informației.**
15. Astfel, deși jurnalistul are tot dreptul să nu dezvăluie numele surselor sale, totuși, Codul Deontologic stabilește două obligații cumulative ale jurnalistului la acest capitol:
 - I. *jurnalistul poate păstra anonimatul sursei, dar*
 - II. *trebuie să verifice informația din cel puțin două surse independente sau prin alte metode (documente, date, martori, poziții oficiale etc.).*
16. În articol nu există nicio explicație privind verificarea surselor, ceea ce încalcă art. 2.15. Prin urmare, jurnalistul nu demonstrează că informația a fost verificată.
17. **Mai mult decât, dacă jurnalistul prezintă informații imposibil de verificat (cum considerăm că este și cazul de față) (de ex., „afiliere”, „control într-o oarecare măsură”), Codul cere explicit să se marcheze clar că informația nu este verificată.** Autorul însă nu precizează acest lucru.
18. La pct. 2.16, Codul indică expres și faptul că: „În cazul în care verificarea informației și a surselor este imposibilă, respectiva informație poate fi făcută publică numai dacă nepublicarea ei poate aduce prejudicii societății. În asemenea situație trebuie indicat faptul că informația nu este verificată.
19. În articol, jurnalistul publică informații neconfirmate furnizate de surse anonime, fără a preciza că acestea nu sunt verificate și fără a demonstra că nepublicarea lor ar prejudicia societatea. Astfel, nu este respectată condiția cumulativă prevăzută de art. 2.16, ceea ce reprezintă o încălcare clară și directă a Codului Deontologic.
20. Cu referire la același text², considerăm că este incidentă și încălcarea normelor privind separarea faptelor de opinii (art. 2.18–2.20). În speță, are loc **transformarea opiniei sau**

² „Din Consiliul de administrație al UAAM fac parte trei persoane care ar fi afiliate Irinei Selevestru – Natalia Onichevici, Nicolae Bostan și Radu Fortuna. Iar Natalia Gârleanu face parte din Comisia de formare profesională a UAAM.” „Potrivit unor surse din rândul administratorilor, Comisia ar fi controlată într-o oarecare măsură de administratoarea Irina Selevestru, persoană cu o vastă experiență și influență în breaslă.”

percepției unei surse în „fapt” jurnalistic, cu încălcarea art. 2.18 Cod Deontologic. Afirmățiile sursei sunt introduse într-un context factual, fără a fi delimitate clar ca opinii, percepții sau supoziții. Publicul poate înțelege că:

- afilierea persoanelor Bostan Nicolae la Irina Selevestru este un fapt.
- controlul comisiei de către aceasta este o realitate demonstrată.

21. De fapt, acestea nu sunt fapte dovedite, ci interpretări ale unor surse anonime. Art. 2.18 cere explicit să **nu se prezinte opinia drept fapt** – condiție nerespectată în cazul de față. Lipsa unei baze factuale care să susțină opiniile exprimate, reprezintă o încălcare a art. 2.19.
22. Astfel, să presupunem că jurnalistul și-a exprimat opiniile pornind de la informații pe care, cu bună credință, le consideră adevărate. Totuși, apare întrebarea fundamentală prevăzută în art. 2.19: pot fi aceste informații verificate la necesitate? În cazul dat, baza factuală a afirmațiilor nu poate exista apriori, întrucât ele derivă din percepții subiective, nu din fapte demonstrabile. Invocarea unei surse anonime nu constituie o probă suficientă și nu poate substitui obligația jurnalistului de a se asigura că opiniile sunt fondate pe informații verificabile. Astfel, opinia emisă nu are **bază factuală minimă**, încălcând art. 2.19. al Codului Deontologic.
23. Art. 2.20 al Codului prevede: „Materialele de opinie și cele factive trebuie delimitate astfel, încât oricine să poată face ușor distincția corespunzătoare între ele.” Însă, materialul nu delimitează clar cele două niveluri. Publicul nu poate distinge cu ușurință unde se termină informația verificabilă și unde încep presupunerile. Aceasta contravine art. 2.20, care cere **delimitarea clară** între fapte și opinii.
24. **În concluzia celor expuse, considerăm că afirmațiile citate încalcă un șir de prevederi ale Codului Deontologic deoarece se bazează pe surse neidentificate, insuficient verificate (2.15–2.17), conțin formulări speculative prezentate într-un context factual; nu sunt marcate ca informații neverificate (2.16); amestecă fapte cu opinii și induc publicului impresii nefundamentate (2.18–2.20); creează un tablou distorsionat al realității, fără a oferi probe verificabile.**
25. În cadrul articolului menționat, jurnalista mai indică următoarele: *„Conexiunile descrise mai sus ne conduc la concluzia că e puțin probabil ca unii figuranți ai plângerilor adresate Comisiei autorizație și disciplină a administratorilor să fie sancționați disciplinar.”*
26. Considerăm că la acest aspect, este necesară a fi efectuată o analiză deontologică a modului în care jurnalista construiește „ramificațiile” și trage concluzii nejustificate.
27. În cadrul articolului, jurnalista introduce o serie de așa-numite „ramificații” – Ramificația Moldinsolv, Ramificația ALARM (Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova), Ramificația savanților și Ramificația UAAM – prin care enumeră diverse relații de cooperare profesională, instituțională dintre administratorii autorizați și membrii Comisiei. Toate aceste conexiuni sunt însă de natură generală și nu constituie dovezi care să indice existența unor influențe necorespunzătoare asupra activității Comisiei de autorizare și disciplină.
28. Cu toate acestea, jurnalista își finalizează materialul afirmând că *„Conexiunile descrise mai sus ne conduc la concluzia că e puțin probabil ca unii figuranți ai plângerilor adresate Comisiei autorizație și disciplină a administratorilor să fie sancționați disciplinar.”*

Această concluzie reprezintă o interpretare subiectivă, care nu este susținută de fapte verificabile și nu are valoare probatorie.

29. Relațiile prezentate – rudenii, apartenență la aceeași organizație profesională, studii la aceeași instituție, colaborări profesionale sau fotografii publice – **sunt elemente firești într-o comunitate profesională restrânsă și nu demonstrează vreo ingerință în procesul disciplinar.** Prin urmare, ele nu pot fundamenta o acuzație implicită privind lipsa de imparțialitate a Comisiei și nu pot justifica concluzia jurnalistei cu privire la improbabilitatea sancționării unor administratori.
30. Afirmarea jurnalistei potrivit căreia „e puțin probabil ca unii figuranți ai plângerilor adresate Comisiei autorizație și disciplină a administratorilor să fie sancționați disciplinar”, construită exclusiv pe o serie de legături sociale și profesionale fără valoare probatorie, reprezintă o generalizare nefondată și creează publicului impresia că Comisia nu își desfășoară activitatea în mod obiectiv. O asemenea concluzie nu este susținută de fapte verificabile și are caracter manipulator, întrucât sugerează existența unor influențe necorespunzătoare pe baza unor simple conexiuni colaterale.
31. În contextul prevederilor **art. 2.30 al Codului Deontologic**, care stabilește că: „În cazul în care descoperă că a publicat o informație falsă sau manipuloare, instituția mediatică anunță operativ despre acest fapt și elimină respectiva informație cu scuzele de rigoare față de public și, după caz, față de persoana sau persoanele vizate direct.” se poate constata că formularea jurnalistei întrunește elementele unei informații manipulatorii, întrucât:
- *nu este bazată pe date obiective, verificabile;*
 - *induce publicul în eroare sugerând lipsă de obiectivitate a Comisiei fără dovezi factuale;*
 - *prezintă deducții personale ca și cum ar fi concluzii logice obligatorii;*
 - *afectează reputația profesională a membrilor Comisiei fără fundament probatoriu.*
32. Astfel de afirmații, care pun sub semnul întrebării imparțialitatea unei instituții profesionale în lipsa oricăror probe, se încadrează în categoria informațiilor ce trebuie corectate conform **art. 2.30.**

// Încălcarea de către jurnalist

a obligației de a oferi dreptul la replică //

33. În articol, jurnalista formulează afirmații care mă vizează direct, precum: „*Natalia Onichevici și Tatiana Bostan, un alt membru al Comisiei, sunt membri ai Consiliului de administrare al Moldinsolv. Ele mai fac parte și din Adunarea Generală a Moldinsolv, alături de Nicolae Bostan și Natalia Gârleanu. Nicolae Bostan, Natalia Gârleanu și Natalia Onichevici au fost subiecți ai plângerilor adresate către Comisia de autorizare și disciplină a administratorilor de insolvență. Care, desigur, nu au depistat abateri disciplinare.”, „*Din Consiliul de administrație al UAAM fac parte trei persoane care ar fi afiliate Irinei Selevestru...Nicolae Bostan...*”, „*Potrivit unor surse din rândul administratorilor, Comisia ar fi controlată într-o oarecare măsură de administratoarea Irina Selevestru...*”*
34. Aceste afirmații reprezintă critici negative, respectiv acuzații sau suspiciuni privind influențarea unei comisii disciplinare și exercitarea unui control necorespunzător asupra

unui organ profesional. Acestea sunt declarații care îmi afectează grav reputația și, în mod natural, **activează obligația jurnalistului de a-mi solicita opinia cu referire la cele invocate.**

35. Din conținutul articolului nu reiese că jurnalista m-ar fi contactat pentru a-mi oferi posibilitatea de a-mi exprima punctul de vedere. **Mai mult decât atât, afirm în mod explicit că nu am fost contactat în niciun moment de către jurnalistă, nici înaintea publicării articolului și nici ulterior.**
36. Materialul nu conține nicio referire la o eventuală solicitare a opiniei mele, nicio declarație, nicio poziție, niciun refuz de comentariu și nici măcar o mențiune minimală că ar fi fost întreprins un astfel de demers. Aceasta demonstrează în mod direct că jurnalista nu a respectat obligația prevăzută la art. 2.31–2.33 din Codul Deontologic, referitoare la oferirea dreptului la replică persoanei vizate de afirmațiile critice. Astfel, se încalcă direct obligația procedurală și etică de a oferi dreptul la replică înainte de publicare.
37. **Lipsa dreptului la replică afectează grav echilibrul materialului, întrucât cititorul primește o singură versiune a faptelor — subiectivă și părtinitoare — fără posibilitatea de a înțelege poziția sau explicația persoanei vizate.**
38. Astfel, considerăm că articolul încalcă în mod expres art. 2.31 din Cod: *„Jurnalistul respectă principiul potrivit căruia orice persoană supusă criticii negative într-un produs jurnalistic în care opinia ei nu a fost inclusă din motive independente de voința jurnalistului (transmisiuni live, talk-show-uri în direct sau interviuri în care jurnalistul nu poate anticipa ce afirmații vor face participanții/invitații) are dreptul la replică, prin care să precizeze informația inexactă sau să infirme informația. Dreptul la replică este asigurat doar dacă persoana vizată face referiri la fapte concrete din produsul jurnalistic, replica are dimensiuni rezonabile, nu aduce acuzații împotriva unei terțe părți și este formulată în termeni decenti...”*

C. CONCLUZII ȘI SOLICITĂRI

39. În lumina tuturor celor expuse mai sus, considerăm că articolul publicat la 19 noiembrie 2025 pe platforma „Crime Moldova cu Julieta Savițchi”³ încalcă multiple prevederi ale Codului Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova⁴, afectând atât corecta informare a publicului, cât și reputația subsemnatului. Analiza articolelor invocate relevă următoarele încălcări ale Codului Deontologic:

- **Art. 2.10** – privind obligația de a evita titlurile senzaționaliste sau care induc publicul în eroare;
- **Art. 2.15, 2.16 și 2.17** – privind obligația jurnalistului de a verifica faptele, de a utiliza minimum două surse independente și de a indica expres atunci când informația nu este verificată;
- **Art. 2.18 – 2.22** – referitoare la obligația de a separa faptele de opinii, de a nu prezenta opinii drept fapte și de a asigura o delimitare clară între cele două tipuri de conținut;
- **Art. 2.30** – privind interdicția difuzării informațiilor false sau manipulative și obligația de remediere a acestora;

³ <https://crime-moldova.com/2025/11/19/insolventa-in-republica-moldova-de-ce-a-fost-huiduita-comisia-de-disciplina-a-administratorilor-autorizati-video/>

⁴ <https://consiliuldepresa.md/ro/page/codul-deontologic-al-jurnalistului-din-r-moldova>

– **Art. 2.31 – 2.33** – referitoare la obligația de a asigura dreptul la replică persoanei vizate, obligație ce a fost încălcată în mod direct și neechivoc.

40. Considerăm că modul în care jurnalista a selectat, formulat și prezentat informațiile depășește limitele unei investigații jurnalistice responsabile și echilibrate, întrucât a utilizat informații neverificate și surse anonime fără justificare, a prezentat supoziții drept concluzii, a creat în mod artificial legături între persoane și instituții pentru a susține o narativă preconcepută, a generat impresii nefondate despre lipsa de obiectivitate a Comisiei de disciplină, nu a solicitat punctul de vedere al persoanelor vizate, încălcând condițiile elementare ale unei practici jurnalistice corecte.
41. Regretăm profund faptul că un material jurnalistice difuzat în spațiul public ignoră atât de evident standardele profesionale și principiile etice ce ar trebui să guverneze presa într-o societate democratică. Într-o perioadă în care încrederea publicului în media este oricum fragilă, astfel de practici nu fac decât să amplifice neîncrederea și să afecteze grav imaginea acestei profesii. Considerăm că jurnalismul responsabil nu poate fi realizat prin speculații, conexiuni artificiale sau concluzii nefondate, ci doar prin respectarea strictă a principiilor deontologice și a regulilor fundamentale ale profesiei. Din aceste motive, ne adresăm Consiliului de Presă, solicitând examinarea atentă a aspectelor invocate și adoptarea unei decizii corecte și echitabile cu privire la comportamentul profesional al doamnei Julieta Savițchi, în conformitate cu normele Codului Deontologic al Jurnalistului.
42. Prin prezenta, solicit respectuos Consiliului de Presă examinarea acestui caz și constatarea încălcării prevederilor Codului Deontologic al Jurnalistului, astfel cum au fost ele detaliate în prezenta plângere. De asemenea, solicit recomandarea, conform competențelor Consiliului, a măsurilor necesare pentru restabilirea corectitudinii informaționale și pentru prevenirea unor asemenea abateri pe viitor.

Cu respect,

Nicolae Bostan

Administrator Autorizat